

Les carboneres

78



Durada: 1 0 minuts.



Material: Llapis, paper i fitxa sobre la construcció d'una pila carbonera (a la pàgina web).

ITINERARI 9

ACTIVITAT 1

DESCRIPCIÓ

El fet que aquestes alzines tinguin tants troncs petits i no un sol tronc més gros té conseqüències en el seu creixement. Les fulles són la part de l'alzina que li proporciona energia, mitjançant la fotosíntesi. Aquesta energia s'inverteix, en primer lloc, en mantenir les estructures de l'arbre (arrels, tronc, branques i fulles) i, la resta, en el seu creixement.

Els arbres joves, amb molta proporció de fulles, inverteixen poc en mantenir estructures i tenen un creixement elevat. A mesura que es van fent vells, cada cop tenen més tronc i branques per mantenir i el creixement pot arribar a aturar-se.

Les alzines que ens envolten, varen ser talades per al carboneig, i de cada tronc tallat en varen rebrotar tres, quatre o més troncs. Tot i ser ar-

bres joves, de no més de 150 anys, tenen poca proporció de fulles en relació amb la quantitat de troncs i branques, i es comporten com un arbre vell: gairebé no creixen.

Una carbonera era quelcom més que una pila de llenya tapada amb terra per obtenir carbó. La construcció de les carboneres tenia els seus secrets, i del bon ofici del carboner en depenia que la llenya, sobretot d'alzina, esdevingués carbó i no un munt de cendres.

Els carboners començaven per desbrossar i aplanar un tros de bosc, anomenat plaça carbonera, on hi construïen la carbonera i, a la vora, una cabana on s'allotjava el carboner els dies que durava l'obtenció del carbó vegetal.

DESENVOLUPAMENT

Abans de sortir de casa, aconsellem consultar o imprimir la informació que trobarem al web sobre la carboneria a les muntanyes de Prades i sobre la construcció de carboneres de manxa.

També podem descarregar al mòbil la gravació d'un antic carboner per escoltar-la durant l'excursió.



DESENVOLUPAMENT

Fem una parada en una plaça carbonera; les reconeixem perquè són uns llocs aplanats enmig del pendent del bosc, on no hi ha arbres grossos, només arbusts o rebrots d'alzina.

Podem escoltar la gravació d'un antic carboner que trobarem al web, mentre ens imaginem el procés de construcció de la carbonera. En acabar, busquem entre la terra de la plaça; amb sort, encara hi trobarem algun trosset de carbó, que ens pot fer el servei d'un llapis.

Fixem-nos en les alzines que ens envolten: no tenen un sol tronc gruixut, sinó diversos troncs prims que surten d'un mateix punt. Això és perquè els carboners, destralt en mà, abatien velles alzines que després tornaven a rebrotar en múltiples brots o *rebolls*.

- Comptem quants peus tenen les alzines que anem trobant pel camí. Quina és la que en té més? Podem dibuixar-la amb el carbonet que hem trobat.
- Som capaços d'explicar aquest esquema a la resta de companys de la caminada?

